

Wezipeli işgärde bolmaly alty sypat

Category: Kitapcy, Pedagogika we edep-terbiýe

написано kitapcy | 22 января, 2025

Wezipeli işgärde bolmaly alty sypat OLAR AMANADA HYÝANAT ETMEÝÄN WE ÄHDINE WEPALY KIŞILERDI...

• ýa-da WEZIPELI IŞGÄRDE BOLMALY ALTY SYPAT

Dinimiz wezipeli işgärlerde bolmaly ahlak, adamkärçilik sypatlaryny şeýle kesgitleýär:

1). BEREN SÖZÜŇDE DURMAK (ÄHDE WEPALYLYK):

Haýsy kärde bolsa bolsun, tapawudy ýok, ýolbaşçy wezipede ýa-da pes wezipede işleýän işgär sözünde durmaly, hatda munuň üçin näme gerek bolsa etmeli we hiç hili ýaýdanmaçlyga ýol bermeli däl.

"Eý ynananlar, ähtleriňizi ýerine getiriň". ("Maide" 1);

"Äht eden wagtlary ähtlerine wepa eden..." ("Bakara" 177);

"Beren sözüňizi ýerine getiriň, çünki beren her sözüňizden, hasap günündä hökmany suratda soraga çekiljeksiňiz". ("Isra" 34).

Ähde wepa görkezmekde adamyň Allatagala beren ýa-da adamyň başga bir adama beren sözünüň arasynda hiç hili tapawut ýokdur.

2). AMANATA HYÝANAT ETMEZLIK:

Jemgyýetiň howpsuzlygyny üpjün etmek ~ Alla tarapyn berlen amanatdyr we döwlet gullugynda durýanlaryň wezipe borjudyr. Bu amanata biparh garamak we iňňäniň ujy ýaly hyýanat etmek haramdyr.

"Şübhesiz Alla, amnatlary jemagatyna bermegiňizi we adamlaryň arasynda höküm eden wagtyňyzda adalatly höküm etmegiňizi emredýär". ("Nisa" 58);

Bu amanatlar maddy bolsun, ruhy bolsun, ýa-da şahsyň kişilik haky bolsun tapawudy ýok, hökmany ýagdaýda hak eýesine gowşurylmalydyr.

"Eý ynananlar, Allaha we Pygamberine hyýanat etmäň we göre-bile amanatlaryňyza-da hyýanat etmäň". ("Enfal" 27);

"...We olar şeýle kişilerdir, amanatlaryna we ähtlerine ryýaýat* ederler". ("Möminin" 8).

3). PARADAN WE HARAMDAN GAÇA DURMAK:

Wezipeli işgärler eger bilkastlaýyn ýagdaýda gulluk borçlaryny ýerine ýetirmeseler, olaryň alýan aýlyk haky haram bolar. Şeýle hem başgalaryň hakyny iýmek, hakykaty örtmek we birine kömek etmek maksady bilen kanuny hem-de bikanun amala aşyran işleri üçin alan para-peşgeşi haramdyr.

"Bir-biriňiziň mallaryny haksyz ýere iýip gutarmaň we beýleki adamlaryň mallaryndan bilgeşleýin haksyzlyk bilen tüketmek üçin hukuk çygryndaky hilelere baş goşmaň". ("Bakara" 188).

*Bellik: Parahor adamlaryň kalbynyň çuňňurlyklarynda gurruk guýy bardyr. Para beren adam şol guýa haram mal bilen doldurylan bir gowany sallayar. Gowa ýokary çekilende guýynyň binagärlerine ýürekbulanjy ysly hapa suw hödürlejek bu guýy kyýamatda orta çykarylyp peçan ediljekdir.

"Ol gün ähli gizlin zatlar orta döküler". ("Taryk" 9).

4). ADALATLY BOLMAK:

Adalat Allatagalanyň adamzat üçin, galyberse-de ähli musulmanlar üçin wajyp eden iň belent derejesidir. Emma, aýratynam wezipeli işgärler, hem Hakykatyň hatyrasyna, hemem işe ilkinji başlan günü halkyň önünde eden ähtleriniň hormatyna, adalat babatynda ýönekeý raýatlardan has ünsli çemeleşmelidirler. "Gurhan" bu barada şeýle diýýär:

"Eý iman edenler! Adalaty seresaplylyk bilen aýakda saklaň; özüňiziň, ene-ataňyzyň we ýakynlaryňyzyň zyýanyna-da bolsa Allanyň razylygy üçin şaýatlyk edenlerden boluň. Şaýatlyk eden adamlaryňyz, baý-da bolsa, pukara-da bolsa adalatdan aýrylmaň. Allanyň haky, olaryň her biriniň hakynyň önüne geçer.

Duýgularyňyza aldanyp, adalatdan azaşmaň. Eger şaýatlygy buksaňyz ýa-da gaçsaňyz, bilip goýuň, Alla hemme edip duranlaryňyzdan habary bardyr". ("Nisa" 135).

5). GEREKSIZ HÖWESLENDIRMELERDEN UZAK DURMAK;

Elbetde wezipe borjuny ak ýüregi bilen ýerine ýetirýän işgärleri höweslendirmek üçin sylag-serpaý etmek gowy zatdyr. Emma gereksiz we nämynasyp bir şekilde, wezipe borjuny ýerine ýetirmekde üstünlik gazanmak beýlede dursun, tersine işe gelmän aýlygy ýöräp oturan işgäri sylaglamak ahyret azabyna sebäp boljak zatlaryň biridir.

6). WEZIPEPARAZLYKDAN GAÇA DURMAK:

Akyl-paýhasly we dana adamlar şertleri we serişdeleri hiç wagt öz bähbitlerine ulanmazlar. Hemişe Allany görüp duran ýaly ýaşarlar. Olaryň bar maksady Hudaýyň razylygyny gazanmakdyr. Musulman üçin dünýä maly we wezipe wagtlaýyn bir serişdeden ybaratdyr. Dünýä malyna göwnüni aldyryp wezipeparazlygyň girdabyna düşen adamyň kalbynda imana ýer ýokdur.

Hezreti Pygamberimiz (s.a.w) Ebu Zerr (r.a) diýen beýik sahabasyna şeýle sargyt edipdir:

"Eý Ebu Zerr! Mal we wezipe söýgüsiniň adamyň imanyny alyp götermegi, iki möjegiň gijäniň tümlüğünde duýdansyz goýunlaryň arasyna çozup, olary parçalamagyndanam has erbetdir. Çünki wezipe we mal söýgüsi ornaşan kalpda imanyň ady-sory bolmaz".

Görnüşü ýaly, wezipeli işgärleriň dünýä maly we wezipe yşkynda gzymegi olaryň imanlarynyň ejizlemegine getirýär.

Beýik Allatagaladan halkymyza hyzmat etmek ýaly mukaddes borç, jogapkärli wezipe ýüklenen we dürli kárdäki ähli wezipeli işgärlerimize ýokarda agzalyp geçilen ahlak kadalaryna uýmaklaryny we işlerinde abraý bilen işlemeklerini arzuw edýäris!

Taýýarlan: Has TÜRKMEN. Pedagogika we edep-terbiýe